

Akademie múzických umění v Praze

Divadelní fakulta

Katedra filmové a televizní scénografie

Oponentský posudek

Magisterské práce

Výtvarná koncepce filmu *The Amazing Adventures of Kavalier and Clay* podle scénáře Michalea Chabona

Ing.arch. Jitka Šívrová

Oponent: Ing. arch. Mgr. Radmila Ibllová

Praha 6.6.2016

V úvodu bych ráda ocenila autorčin výběr námětu pro svoji diplomovou práci podle scénáře k románu Michaela Chabona *The Amazing Adventures of Kavalier and Clay*. Tento román získal v roce 2001 Pulitzerovu cenu. Jedná se téma historické fikce, které vyžaduje silnou nosnou výtvarnou myšlenku k podpoře fiktivnosti příběhu, zpracovaného na pozadí konkrétních historických událostí nedávné historie. Předkládaná Magisterská práce tuto silnou výtvarnou myšlenku nabízí.

Zajímalo by mne, zda jste četla knihu, která se stala předlohou Vašeho scénáře?

V úvodu své práce autorka uvádí, že výběr námětu byl vybírán podle období, ve kterém se děj odehrává. Je pro mne překvapivé, že v úvodu této teoretické práce není zmíněno, že jednou z hlavních myšlenek příběhu je právě historická fikce. Jako nosná a spojující část samotného příběhu a teoretické práce autorka zvolila téma zlaté éry komiksu, ze kterého příběh také čerpá. Faktem ovšem také je, že kromě komiksu, který se v příběhu silně uplatňuje, je druhou velmi nosnou myšlenkou příběhu právě eskapologie.

Zajímalo by mne, proč jste zpracovala právě Komiks pro svoji teoretickou práci a nikoliv eskapologii, která je také velkým filmovým tématem?

Ve své teoretické práci autorka uvádí velmi podrobný rozbor historie komiksu, nabízí vlastní názor, jak propojování komiksu a filmu přináší další výtvarné možnosti pro ztvárnění příběhu, vybírá velmi specifické příklady vybraných komiksových filmů, které znamenaly ve své době důležité mezníky ve filmovém průmyslu. Každý z vybraných filmů v teoretické části je podrobně zpracován, součástí teoretické práce jsou i autorčiny osobité názory na výtvarné zpracování každého ze zvolených filmů, je zřejmé, že autorka zpracovala problematiku komiksových filmů velmi podrobně a svojí teoretickou prací předkládá široký rozhled k této zvolené tématice. Máme porovnání, jak se s fiktivním příběhem pracuje v domácím prostředí a jak rozdílně ke stejnému fiktivnímu příběhu přistupují komiksoví filmoví tvůrci zahraniční.

V každém vybraném filmu je podrobně popsán způsob, jakým filmy využívají komiksových forem pro ztvárnění daného příběhu, včetně širokého výběru komiksových adaptací.

V konci své teoretické práce o komiksu autorka uvádí své vlastní závěry, jaké společné rysy mají všechny filmy používající komiksový způsob výpravy. Uvádí, že atmosféru komiksu lze docílit stylem záběrování, práce se světlem a stínem, filmovými efekty filtrováním, dobarvováním či měněním barevnosti. Dalším podstatným komiksovým prvkem je v teoretické práci uveden i zvuk, jako nositel komiksové formy zpracování.

S takovým názorem nelze než souhlasit, nicméně, ve výčtu zobecňujících znaků komiksového filmu postrádám další zásadní výtvarný znak, spojený právě s tvorbou scénografa. Ve většině komiksových filmů je filmové prostředí zobrazeno částečně nereálně či nadpřirozené, snové či fiktivní. A tato část, která vizuálně podporuje komiksovou výpravu filmu, není v teoretické části nijak zmíněna. Prvky jako stylizace, pozměňovaná realita či surrealita, kdy nadpřirození hrdinové využívají známé „kulisy našeho skutečného života“ jinak, než jak je používáme my, jsou právě výtvarnou podstatou výpravy komiksového příběhu.

Autorka sama uvádí v definici žánru historická fikce citace, které popisují podstatu výtvarné složky těchto filmů tak, že nemusí dodržovat historická fakta, ale jsou stylizovaným modelem reality, který o skutečnosti něco vypovídá právě tím, čím se liší od faktů.

Proč jste ve Vašem návrhu žádný výše uvedený výtvarný komiksový princip nepoužila?

Výtvarná koncepce filmu *The Amazing adventures of Kavalier and Clay* je velmi profesionálně zpracovaný návrh, který autorka prezentuje sérií vynikajících perspektiv, které nás seznámí s osobitou výtvarnou koncepcí filmu. Oceňuji autorčin výjimečný výtvarný styl akvarelů, který velmi působivě reprezentuje výtvarnou koncepci filmu.

Z obrazové přílohy této Magisterské práce lze vizuálně vnímat celý příběh až do malých detailů návrhu, všechna zpracovaná prostředí jsou dokonale navržena do velkých podrobností, včetně vhodně vybraných rekvizit i barevného řešení. Oceňuji velmi autorčinu znalost dobových interiérů, kterou uplatnila ve svém návrhu, oceňuji současně i vhodný výběr zajímavých lokací, které jsou doplněny o vhodné dobové prvky, oceňuji kultivované barevné návrhy jednotlivých prostředí i navrhovanou proměnu barevností pro podpoření vývoje příběhu. Atmosféra celého návrhu odpovídá svojí kvalitou velmi dobrým výtvarným adaptacím příběhů ze stejného historického období. Oceňuji současně, že k vybraným prostředím je výtvarný návrh doplněn o půdorysy řešených interiérů, včetně označení PS stěn. Oceňuji také, že ke všem vybraným zpracovaným prostředím a interiérům autorka uvádí způsob, jak by mohly být zrealizovány.

V textové části je zmíněno, že jak postavy, které jsou fiktivní, tak atmosféra Prahy na sklonku 2. světové války, je mysteriózní. Autorčin výběr pražských konkrétních lokací a jejich navržená úprava i atmosféra však spíše charakterizuje historické zpracování dobové reálné historické události, než fiktivní příběh.

Proč jste zvolila tuto konkrétní realisticky věrnou výtvarnou koncepci Prahy 30.let pro svůj fiktivní příběh a jak byste výtvarně zpracovala konkrétní Joeův eskapistický únik z Čech do Ameriky v rakvi?

Eskapista je také hlavním hrdinou Joeova komiksového časopisu v Americe, který Joe začne kreslit a který se časem stane velmi úspěšným módním časopisem své doby a současně má Joe své první vlastní eskapistické vystoupení v New Yorku v Pierre hotel ball room. Obě tyto roviny příběhu autorka opět zvolila natočit v realistickém historickém prostředí. Není žádná pochybnost o vhodném dobovém výběru vybraných lokací. Otázkou zůstává, jak tuto literární provázanost výtvarně provázat.

Jak byste si konkrétně představovala vizuální zpracování této důležité části děje, tedy vydávání komiksového časopisu s prvním Joeovým reálným eskapistickým vystoupením?

Odchod Joea na Antarktidu v příběhu hraje další důležitou roli, ve které se stane důležitý katarzní okamžik v životě Joa. Tento dějový zlom pokračuje hledáním Joeova reálného světa, který, jak autorka uvádí, spěje k jeho přerodu v dospělého muže. Tato Joeova proměna k dospělosti je popsána v návrhu, že bude ztvárněna v mnohem realističtějších prostředích, doplněných o dobové rekvizity, zobrazující novou realitu, v barevnosti babího léta v tmavých zelených barvách.

Máte bližší představu, zda by se závěr filmu konkrétněji výtvarně odlišoval od předešlé části děje?

Autorka svojí Magisterskou prací dokázala, že studium Filmové a televizní scénografie bylo pro ni velkým přínosem, dokázala dozrát v osobitého tvůrce a je milé konstatovat, že je výborně připravena ke svému profesnímu životu filmového a televizního scénografa.

Práci autorky hodnotím hodnocením A.